

“Өй-сүрэх күүрүүтүн барытын үйлээх үлэбэ биэриэххэ”, - бу тыллары Степан Феокистович Софронов – Феокист Софронов эппитэ. Поэт хоһоонугар дьүөрэлээн эппит тылларын курдук буолбакка, тыл уонна дыала быстыспат сомоҕолоһуутун үтүкэннээх холобурун быһыгынан ылынабыт.

Чурапчы улуунун Одьулуун нэһилиэгиттэн куорсун аннынан, күүс-уох ылан айан-туган үлэлээбитэ, олоһуота поэт, тылбаасчыт, очеркист, 1963 сылтан ССРС суруйааччыларын союһун чилиэнэ Софронов Степан Феокистович - Феокист Софронов. Кини атырдыах ыйын 23 күнүгэр 1922 сыллаахха Одьулуун нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Чурапчытаабы педучилищени, салгы Дьокуускайдаабы пединституту бүтэрбитэ. Москваба М. Горькай аатынан литературнай институтка үөрэнэ сылдыбыта. Саха сириинэби кинигэ издательствотыгар оҕо литературатын редакторынан, кэлин “Эдэр коммунист” хаһыакка отдел сэбиэдиссэинэн, оройуоннаабы “Сага олох” хаһыат редакциятыгар эппиэттир секретарынан, Мугудай, Дирин, Чурапчы орто оскуолаларыгар учууталынан, РайОНО-ба методическай кабинет сэбиэдиссэинэн, Чурапчытаабы кыраайы үөрэтэр музей директорынан тахсыылаахтык үлэлээбитэ.

Уус-уран литератураба кириитин, институтка үөрэнэ сылдьан, А.С. Пушкин “Салтаан саар туһунан остуоруйатын” тылбаастааһынтан саҕалаабыта. Оттон кэлин нуучча классическай уонна советскай поэзиятын уонтан тахса кинигэтин тылбаастаабыта, аабааччы киэн биһирэбилин ылбыта. Олор истэригэр А.С. Пушкин “Руслан уонна Людмила”, “Полтава”, Н.А. Некрасов “Нуучча сиригэр ким үчүгэйдик олорор”, “Саша” диэн улахан поэмаларын, А. Недогонов “Сельсовет үрдүнэн былаах” диэн бэйэтин кэмигэр аатырбыт айымньытын, М. Горькай “Фома Гордеевын”, “Артамоновтар дыалаларын”, “Мин университеттарым” суруйууларын уонна онтон да атыттары тылбаастаабыта. Олоһун тиһэх сылларыгар оҕо суруйааччыта Агния Барто хоһооннорун, ону тэнэ государственнай бириэмийэнэн бэлиэтэммит А. Твардовскай “Ыраахтан-ыраах” диэн бөдөн поэматын тылбаастааһынна ылсыбыта. Хомойуох иһин, өлөр өлүү мэхэйдээн, ол үлэтин кыайан ситэрбэтэбэ.

Кини бэйэтин хоһоонноро 1947-тан бэчээттэнэн барбыттара. “Оччугуй отчут” диэн бастакы кннигэтэ 1960 сыллаахха бэчээттэнэн тахсыбыта. Итинтэн салгы “Сибиятэ сэһэнэ”, “Бэлэх,

“Бүгүн”, “Москва зоопаркатыгар”, “Дьоллоох дойдубар”, “Күндү чыгычаахтарбар”, “Күн орто кэнниттэн” диэн кинигэлэр тахсыбыттара. 1977 сыллаахха “Киэн туттар дьоммут” очеркаларын хомуурунньуга бэчээттэммитэ. Бу кинигэтин иһин, суруйааччы, Эрилик Эристиин аатынан литературнай бириэмийэ лауреатынан буолбута.

Феокист Софронов поэзиятын сонун өттө туохханы диэн ыйытыгыга поэт, прозаик С.А. Попов-Сэмэн Тумат халбанны барбакка: “Олох сонун өттүн булан суруйар дьобурдааба, үчүгэи сөбөрө-махтайара, куһаҕаны кытта эйэлэспэт этэ”, - диэн бэлиэтир.

Мин тус олоһум күһүнэ

Бэлиэр бу биллэн эрдэбэ...

Күүтэ даҕаны түһүмүнэ,

Күтүр, аата тиэтэйдэбэ, - диэбитэ поэт сэрэйбит курдук биер биллэр хоһоонугар. Кырдык, өлөр өлүү улус тиэтэбитти поэт иннин быһа түспүтэ... Феокист Софронов балаҕан ыйын 15 күнүгэр 1980 с. соһумардык олохтон барбыта.

Поэт, тылбаасчыт элбэби айар былааннааба. Күн-дьыл аастабын айытын, сорох дьон онорбут үтүөлэрэ кэрэтийэн, ис хоһооно диринээн иһээчи.

Феокист Софронов саха литературатын аатын-суолун көтөбөр уус-уран тылбаас баар буолуутун пропагандалаабыта, ити туһугар киһи мыыммат үлэтин хаалларбыта. Хомоҕой тыллаах-өстөөх поэт, уус-уран тылбаас маастара Феокист Софронов биер очерк, 7 хоһоон уонна 13 уус-уран тылбаас кинигэлэрин курдук баай ис хоһоонноох литературнай нэһилиэстибэни хаалларбыта.

Саха литературатыгар уус-уран тылбаас баарын тухары, аба көлүөнэ тылбаасчыттар өгөлөрө умнуллуо суоҕа. Ол чулуу дьоннор ортолоругар поэт, тылбаасчыт, очеркист Феокист Софронов аата өрүүтүн ахтылла туруоҕа.

Литература:

Софронов, Ф. Оччугуй отчут : [кыра кылаас оҕолоругар хоһооннор] / Феоктист Софронов ; [компьютерный набор и верстка: О. А. Васильева, А. С. Никитина] ; Саха республикатын културатын уонна сайдыытын министерствота, Республикаатааҕы көрбөттөр анал библиотекалара. - Дьокуускай, 2017. - 1 кн. - Текст (тактильный) : непосредственный.

Үлэлиир бириэмэтэ:
бэнидиэнньик - бээтинсэ

9.00 ч. - 17.00 ч.

Эбиэтэ:

13.00 ч. – 14.00 ч.

субуота: 9 ч. - 16 ч.

эбиэтэ суох

Өрөбүл күнэ – баскыһыанньа
Санитарнай күнэ – ый бүтэһик бээтинсэтин күнэ

Аадырыспыт:

677007, Дьокуускай к.,

Ленин уул., 58

Тел: (8-411-2) 40-39-80

E-mail: rbs_yakutsk@mail.ru

Сайт: <http://rbs14.ru>

Сост.: Пухова С.И.

Саха республикатын културатын уонна духовнай
сайдыытын министерствота
Республикатааҕы көрбөттөрүн анал библиотекалара

Талааннаах тылбаасчыт, поэт, очеркист

С. Ф. Софронов – Феоктист Софронов

(1922-1980)

Дьокуускай
2022